

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Εργασιακά Θέματα

Πτώχευση των επιχειρήσεων και οι επιπτώσεις στις εργασιακές σχέσεις

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μια θεσμική αποτύπωση του φαινομένου με έμφαση στις επιπτώσεις του στις εργασιακές σχέσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	3
1. Τι είναι η πτώχευση επιχείρησης.....	3
2. Πτώχευση και εργασιακές σχέσεις.....	6
3. Καταβολή ανεξόφλητων αποδοχών λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη από τον ΟΑΕΔ.....	9
Βιβλιογραφία.....	11

Εισαγωγή

Η οικονομική κρίση, ο περιορισμός των εμπορικών/παραγωγικών δραστηριοτήτων –αλλά αρκετές φορές και η κακή οικονομική διαχείριση– δημιουργούν στις επιχειρήσεις συνθήκες μεγάλης οικονομικής πίεσης σε τέτοιο βαθμό, ώστε να προκαλούνται σοβαρά οικονομικά προβλήματα απειλώντας, σε κάποιες περιπτώσεις, ακόμη και τη βιωσιμότητα και τη λειτουργία τους. Είναι μάλιστα σύνηθες το κόστος των οικονομικών αυτών προβλημάτων να μετακυλιέται στους εργαζομένους και να απειλούνται έτσι όροι και θέσεις εργασίας.

Είναι προφανές ότι οι μισθολογικές απαιτήσεις των εργαζομένων βρίσκονται σε κίνδυνο στις περιπτώσεις που ο εργοδότης περιέρχεται σε αδυναμία εξυπηρέτησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών του, όπως στην περίπτωση της πτώχευσης ή της θέσης αυτού σε ειδική εκκαθάριση. Έτσι, δημιουργείται το ζήτημα της τύχης των κάθε είδους εργατικών απαιτήσεων σε περίπτωση περιέλευσης του εργοδότη σε αδυναμία ικανοποίησης των δανειστών του.

1. Τι είναι πτώχευση επιχείρησης

Πτώχευση είναι η νομική κατάσταση εκείνη στην οποία περιέρχεται έμπορος ή εμπορική εταιρεία όταν «μόνιμα και ολοσχερώς» αδυνατεί να ικανοποιήσει τους δανειστές ή άλλους οφειλέτες. Για να κηρυχθεί σε αυτή την κατάσταση κάποιο πρόσωπο, είτε νομικό είτε φυσικό, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να ασκεί κατά σύνηθες επάγγελμα εμπορική δραστηριότητα.

Τα πρόσωπα τα οποία δεν έχουν εμπορική δραστηριότητα δεν μπορούν να περιέλθουν σε κατάσταση πτώχευσης.

Όταν η εταιρεία δεν έχει χρήματα για να πληρώνει κανέναν δανειστή της, δηλαδή δεν μπορεί να πληρώσει τις τράπεζες, τους προμηθευτές και τους εργαζομένους, μπαίνει στη διαδικασία πτώχευσης. Η πτώχευση αποσκοπεί στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη (επιχείρησης) είτε με τη ρευστοποίηση της περιουσίας του είτε με άλλον τρόπο, που καθορίζεται από ένα σχέδιο αναδιοργάνωσης, το οποίο συχνά προβλέπει τη διατήρηση της επιχείρησης.

Η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση δικαστηρίου (τυπική προϋπόθεση). Δεν μπορεί να τεθεί μια επιχείρηση σε πτώχευση μόνο με απόφαση των επιχειρηματιών και χωρίς την απόφαση του δικαστηρίου.

Αυτοί που νομιμοποιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο να λάβει την απόφαση ότι η εταιρεία πρέπει να μπει στην πτωχευτική διαδικασία είναι: α) τα πρόσωπα στα οποία χρωστάει χρήματα η εταιρεία (δανειστές) ή β) η ίδια η εταιρεία, σύμφωνα με το νόμο. Ο

δικαστής εξετάζει αν συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις της πτώχευσης, δηλαδή η πτωχευτική ικανότητα του οφειλέτη (εμπορική ιδιότητα) και η παύση πληρωμών (μόνιμη αδυναμία εξυπηρέτησης οφειλών).

Ειδικότερα, πτωχευτική ικανότητα έχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα (έμποροι εταιρείες αντίστοιχα) τα οποία έχουν την εμπορική ιδιότητα. Δεν κηρύσσονται σε πτώχευση τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι δημόσιοι οργανισμοί.

Η βασική ουσιαστική προϋπόθεση για την κήρυξη εμπόρου σε κατάσταση πτώχευσης είναι η παύση πληρωμών, δηλαδή η μη πληρωμή ληξιπρόθεσμων χρεών, κατά κανόνα εμπορικών χρηματικών χρεών. Προϋπόθεση είναι όχι μόνο η εταιρεία να έχει πολλά χρέη, αλλά επιπλέον να μην μπορεί να πληρώσει κανέναν από αυτούς στους οποίους χρωστάει, ακόμη και αν έχει περιουσία για να ρευστοποιήσει. Πρέπει δηλαδή η εταιρεία να έχει σταματήσει τις πληρωμές προς όλους τους δανειστές της.

Η θεωρία και η νομολογία (δικαστικές αποφάσεις) καθορίζουν ως επιπρόσθετα στοιχεία της έννοιας της παύσης πληρωμών τα εξής: α) Δεν αρκεί πρόσκαιρη αδυναμία, αλλά απαιτείται να μπορεί να συναχθεί πρόγνωση για μόνιμη αδυναμία πληρωμών στο εγγύς μέλλον, β) δεν αρκεί η μη πληρωμή μεμονωμένων χρεών, αλλά η μη πληρωμή πρέπει να δηλώνει γενική αδυναμία πληρωμών, δηλαδή ως προς τον κύριο όγκο των χρεών. Πάντως η μη πληρωμή ορισμένων μόνο αλλά μεγάλων χρεών (για παράδειγμα, μη πληρωμή μισθών ή δανείων προς τράπεζα) είναι δυνατόν να στοιχειοθετήσει την έννοια της γενικής αδυναμίας.

Παράλληλα, από τα πορίσματα της νομολογίας συνάγεται ότι για την κήρυξη της πτώχευσης δεν αρκεί μόνο το εξωτερικό γεγονός της παύσης πληρωμών, αλλά πρέπει αυτή η παύση να οφείλεται σε αδυναμία πληρωμής λόγω έλλειψης ρευστότητας της επιχείρησης. Επίσης, η αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη συνάγεται είτε από ρητή δήλωσή του (π.χ. από επιστολές προς τους πιστωτές) είτε, συνηθέστερα, από εξωτερικά γεγονότα (λ.χ. ακάλυπτες επιταγές, παθητικοί ισολογισμοί, κλείσιμο καταστημάτων κ.λπ.).

Η διαδικασία και οι συνέπειες της κήρυξης της πτώχευσης ορίζονται από το Ν. 3599/2007, όπως ισχύει σήμερα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του, το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί της υπόθεσης είτε ύστερα από αίτηση πιστωτή είτε ύστερα από αίτηση του οφειλέτη εμπόρου (εμπορικής επιχείρησης). Αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του. Κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και είναι

αναγνωρίσιμος από τους τρίτους. Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο, ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.

Με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση το πτωχευτικό δικαστήριο διορίζει εισηγητή δικαστή και σύνδικο της πτώχευσης, και διατάσσει τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας. Ορίζει ημέρα, ώρα και τόπο όπου οι πιστωτές θα συνέλθουν ενώπιον του εισηγητή σε συνέλευση για σύνταξη πίνακα εικαζόμενων πιστωτών και για εκλογή της επιτροπής πιστωτών και καθορίζει τον τρόπο δημοσιότητας.

Στην απόφαση προσδιορίζεται και η ημέρα παύσης των πληρωμών ληξιπρόθεσμων κατά κανόνα εμπορικών χρηματικών χρεών, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν της διετίας από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης. Μετά την απόφαση της πτώχευσης αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεών τους. Απαγορεύεται ιδίως η έναρξη ή συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης, η άσκηση αναγνωριστικών ή καταψηφιστικών αγωγών, η συνέχιση των δικών επ' αυτών, η άσκηση ή εκδίκαση ένδικων μέσων, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσης ή η εκτέλεσή τους σε στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας.

Αν και η νομοθεσία δεν προβλέπει τη διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης σε περίπτωση κήρυξης πτώχευσης, στην πράξη η επιχείρηση σταματά να λειτουργεί. Ο σύνδικος αποφασίζει την πώληση της περιουσίας της εταιρείας (κτήρια, εμπορεύματα, ίσως μηχανήματα κ.λπ.), με σκοπό να βρει χρήματα και να πληρώσει τα χρέη. Το τέλος της διαδικασίας πτώχευσης οδηγεί σχεδόν πάντα σε διάλυση της εταιρείας. Εξαίρεση σε αυτή την πορεία υπάρχει αν μετά το τέλος της διαδικασίας πτώχευσης και εφόσον έχει μείνει στην εταιρεία περιουσία (π.χ. μηχανήματα, κτήριο) για να συνεχίσει να λειτουργεί οι εταίροι-επιχειρηματίες συνεχίσουν να την λειτουργούν.

Τέλος, αν οι επιχειρηματίες προκάλεσαν σκοπίμως την πτώχευση μιας επιχείρησης με δόλιες επιλογές, ο νόμος προβλέπει ότι υφίστανται σημαντικές κυρώσεις – μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η υποχρέωσή τους να εξοφλήσουν από τη δική τους περιουσία τα χρέη της εταιρείας.

2. Πτώχευση και εργασιακές σχέσεις

Η πτώχευση της επιχείρησης δεν λύει αυτοδικαίως τις ατομικές εργασιακές συμβάσεις των εργαζομένων, εφόσον αυτές έχουν διατηρηθεί μέχρι την κήρυξή της, διότι η πτώχευση δε αποτελεί λόγο ανωτέρας βίας ο οποίος απαλλάσσει τον εργοδότη από την καταβολή μισθού. Για να λυθούν επομένως οι ατομικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν στο χρόνο της κήρυξης του εργοδότη σε κατάσταση πτώχευσης, θα πρέπει να τις καταγγείλει ο σύνδικος της πτώχευσης, τηρώντας τις διατυπώσεις του Ν. 3198/1955, όπως ισχύει σήμερα. Η πτώχευση αποτελεί σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου. Για το κύρος της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου δεν απαιτείται η καταβολή αποζημίωσης.

Ειδικότερα, στην περίπτωση της πτώχευσης, οι εργατικές απαιτήσεις που υφίσταντο κατά την έκδοση της πτωχευτικής απόφασης συνιστούν πτωχευτικές απαιτήσεις, οι οποίες υπάγονται στη διαδικασία της εξέλεξης και επαλήθευσης (άρθρα 89-95 νέου Πτωχευτικού Κώδικα) και οι εργαζόμενοι που τις έχουν (πτωχευτικοί πιστωτές) ικανοποιούνται με τη συμμετοχή τους στο προϊόν της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας. Οι εργαζόμενοι αυτής της κατηγορίας δεν έχουν τη δυνατότητα άσκησης ατομικών διώξεων (έγερση ή συνέχιση της αγωγής ή της αναγκαστικής εκτέλεσης) κατά του οφειλέτη.

Αντίθετα, οι εργατικές απαιτήσεις που γεννώνται μετά την κήρυξη της πτώχευσης –όχι από τη δράση του πτωχεύσαντος, αλλά από τη δράση του συνδίκου, ο οποίος συνεχίζει την επιχειρηματική δραστηριότητα ή διαχειρίζεται την πτωχευτική περιουσία– αποτελούν ομαδικές απαιτήσεις ή ομαδικά πιστώματα, τα οποία δεν υπόκεινται στη διαδικασία της επαλήθευσης, και οι εργαζόμενοι ως ομαδικοί πιστωτές, ασκώντας αγωγή κατά του συνδίκου ως διοικητή της πτωχευτικής περιουσίας, ικανοποιούνται στο ακέραιο από το ενεργητικό της πτώχευσης πριν από τους πτωχευτικούς πιστωτές.

Οι απαιτήσεις των μισθωτών από μισθούς και λοιπές παροχές που γεννήθηκαν πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, καθώς και κάθε συναρτώμενη με την καταγγελία απαίτησή τους, όπως ιδίως αποζημίωση εκ του νόμου, αποτελούν πτωχευτικές απαιτήσεις για τις οποίες οι μισθωτοί ικανοποιούνται ως πτωχευτικοί πιστωτές. Στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται, εκτός του μισθού, τα πάσης φύσεως επιδόματα, οι απαιτήσεις από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, η χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη, η αποζημίωση λόγω στέρησης της άδειας καθώς και οι παρεπόμενες των κύριων εργατικών αξιώσεων

απαιτήσεις από τόκους, έξοδα, οδοιπορικά, και γενικά κάθε απαίτηση από παροχή εξαρτημένης εργασίας.

Οι απαιτήσεις από την παροχή εξαρτημένης εργασίας, εφόσον προέκυψαν κατά την τελευταία διετία πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, ικανοποιούνται προνομιακά κατά τη διανομή της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 153 Ν.1588/2007). Το προνόμιο αυτό καλείται προνόμιο των εργατικών απαιτήσεων. Απαιτήσεις από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σχέσης εξαρτημένης εργασίας κατατάσσονται στην τάξη αυτή ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν. Εξαιρέση από αυτό τον κανόνα υπάρχει: αν υπάρχουν απαιτήσεις άλλων προσώπων (π.χ. τράπεζες) και υπάρχει υποθήκη ή προσημείωση στα ακίνητα της εταιρείας για τις απαιτήσεις αυτές. Αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, τότε ο νόμος ορίζει ότι οι εργαζόμενοι ικανοποιούνται κατά το ήμισυ από την πτωχευτική περιουσία, ενώ κατά το έτερο ήμισυ ικανοποιούνται οι ενυπόθηκοι πιστωτές.

Η θέσπιση του προνομίου των εργατικών απαιτήσεων έχει συνταγματική κάλυψη στα άρθρα 22 και 1 του Συντάγματος, όπου ορίζεται ότι «η εργασία [...] προστατεύεται από το Κράτος, που μεριμνά [...] για την ηθική και υλική εξύψωση του εργαζόμενου [...] πληθυσμού. Όλοι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας». Η συνταγματική αυτή διάταξη παρέχει εμμέσως εξουσιοδότηση στον κοινό νομοθέτη να θέσει περιορισμό στην προτεραιότητα της ικανοποίησης των χρηματικών απαιτήσεων άλλων δανειστών του εργοδότη. Εξάλλου, όταν ο εργοδότης δεν είναι οικονομικά εύρωστος, ιδιαίτερα δε όταν βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας, τότε η αποτελεσματικότητα της εργατικής νομοθεσίας τίθεται σε δοκιμασία, ωστόσο δεν θα πρέπει να ακυρώνεται. Προκειμένου να εξασφαλίσει τα δικαιώματά του που γεννώνται από την παροχή της εργασίας, η ικανοποίηση των οποίων καθίσταται επισφαλής μετά την επέλευση της αφερεγγυότητας του εργοδότη, ο εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να προστρέξει στη βοήθεια του νομοθέτη, ο οποίος λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα της εργασιακής σχέσης σε σύγκριση με τις υπόλοιπες έννομες σχέσεις (εμπορικές, εμπράγματα, ενοχικές) λαμβάνει ειδική μέριμνα.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι με τις πρόσφατες αλλαγές της νομοθεσίας το προνόμιο των εργατικών απαιτήσεων ουσιαστικά αλλοιώνεται, καθώς εισάγει εξαίρεση για α) απαιτήσεις του Δημοσίου από φόρο προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενους φόρους β) για τις απαιτήσεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αλλά και γ) τις απαιτήσεις δανειστών της πτώχης για τις οποίες υπάρχει ενέχυρο ή υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης, εφόσον πρόκειται για ακίνητο.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, και εφόσον υφίσταται πτωχευτική περιουσία, η σειρά κατάταξης διαμορφώνεται ως εξής:

Απαιτήσεις δανειστών της πτωχής για τις οποίες υπάρχει ενέχυρο ή υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης, εφόσον πρόκειται για ακίνητο ικανοποιούνται κατά τα 2/3 και κατά το 1/3 οι εργατικές απαιτήσεις μαζί με τις απαιτήσεις του Δημοσίου και των λοιπών φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Συνοπτικά

- Με τη δημοσίευση της απόφασης ξεκινά, όπως ορίζει το δικαστήριο, η παύση των πληρωμών.
- Με την εκδοθείσα απόφαση πτώχευσης, σφραγίζεται η περιουσία του «πτωχού» και η διαχείρισή της περνάει πλέον στα χέρια του συνδίκου, ο οποίος εκπροσωπεί τον πτωχεύσαντα σε κάθε συναφή δίκη.
- Όσον αφορά τους εργαζομένους, θα πρέπει να αναγγείλουν τις (τυχόν) απαιτήσεις τους από δεδουλευμένα στον σύνδικο .
Εκείνος θα καταγγείλει τις συμβάσεις εργασίας, ώστε με αυτή την καταγγελία οι εργαζόμενοι να προσφύγουν στον ΟΑΕΔ για να λάβουν επίδομα ανεργίας.
- Οι εργαζόμενοι θα διεκδικήσουν τις αποζημιώσεις τους μέσω της πτώχευσης, όπως προαναφέρθηκε.
- Από την κήρυξη της πτώχευσης, κανένας πιστωτής δεν μπορεί να στραφεί στο εξής ατομικά κατά της πτωχευτικής περιουσίας, αλλά μπορεί να ικανοποιηθεί πλέον μόνο από τη συλλογική διαδικασία της πτώχευσης.
- Ωστόσο, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να υποβάλουν μηνύσεις εναντίον των νόμιμων εκπροσώπων της εταιρείας για δεδουλευμένα (εφόσον υπάρχουν) και αποζημιώσεις, καθώς στο ποινικό σκέλος την ευθύνη φέρουν πάντα οι νόμιμοι εκπρόσωποι.
- Εφόσον κρίνεται αδύνατη ή ασύμφορη η συνέχιση της επιχείρησης, όλα τα περιουσιακά της στοιχεία ρευστοποιούνται, προκειμένου να καλυφθούν τα χρέη. Άλλωστε, από τις βασικές δουλειές του συνδίκου είναι να ξεκινήσει αμέσως την απογραφή της περιουσίας.
- Η ικανοποίηση των πιστωτών γίνεται με σειρά που καθορίζει ο νόμος και ανάλογα με το αν η απαίτηση έχει προνόμιο (π.χ. εργαζόμενοι) ή ασφάλεια (π.χ υποθήκη).

3. Καταβολή ανεξόφλητων αποδοχών λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη από τον ΟΑΕΔ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σε περίπτωση κήρυξης της επιχείρησης σε κατάσταση πτώχευσης, ο εργοδότης θεωρείται ότι βρίσκεται σε **κατάσταση αφερεγγυότητας**. Εφόσον οφείλονται στους εργαζομένους αποδοχές μέχρι τριών (3) μηνών, οι οποίες εμπίπτουν στο χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών που προηγείται της αίτησης ή της δήλωσης για κήρυξη της πτώχευσης, οι εργαζόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στον ΟΑΕΔ για την καταβολή των λεγόμενων παροχών αφερεγγυότητας.

Το ύψος των παροχών αυτών σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τις αποδοχές τριών (3) μηνών, όπως αυτές προβλέπονται από τις αντίστοιχες ΣΣΕ. Σε περιπτώσεις εργαζομένων που δεν υπάγονται σε ισχύουσα συλλογική ρύθμιση για την αμοιβή τους εφαρμόζεται η Εθνική Γενική ΣΣΕ. Στην έννοια των «αποδοχών» που μπορούν να καλυφθούν από το Λογαριασμό Αφερεγγυότητας του ΟΑΕΔ περιλαμβάνονται, εκτός του (νόμιμου) μισθού του εργαζομένου, τυχόν απλήρωτα δώρα εορτών (Πάσχα ή Χριστουγέννων) και άδεια ή επίδομα αδείας, εφόσον αυτά εμπίπτουν στο κρίσιμο χρονικό διάστημα που ορίζει ο νόμος. Δεν καταβάλλεται όμως η αποζημίωση λόγω απόλυσης. Ο ΟΑΕΔ επίσης καταβάλλει για τις αποδοχές αυτές τις ανάλογες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Το δικαίωμα για πληρωμή των ανεξόφλητων αποδοχών στον εργαζόμενο από τον Λογαριασμό Αφερεγγυότητας του ΟΑΕΔ ασκείται με έγγραφη αίτηση του εργαζομένου προς την αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ (τοπική υπηρεσία του ΟΑΕΔ με βάση την έδρα της επιχείρησης και αν αυτή δεν υπάρχει από την υπηρεσία νομού του ΟΑΕΔ) το αργότερο μέσα σε ένα εξάμηνο από τη δημοσίευση της απόφασης για την κήρυξη του εργοδότη σε κατάσταση πτώχευσης. Μετά την πάροδο της εξάμηνης αυτής προθεσμίας, το δικαίωμα για τις συγκεκριμένες παροχές αποσβέννεται.

Απαραίτητα δικαιολογητικά για τη χορήγηση των παροχών είναι (βλ. και www.oaed.gr):

- Το έγγραφο της καταγγελίας σύμβασης εργασίας (με πρωτότυπη σφραγίδα και υπογραφή).
- Το έντυπο «Βεβαίωση Εργοδότη», το οποίο συμπληρώνεται σύμφωνα με τις εγγραφές της ΑΠΔ (Αναλυτική Περιοδική Δήλωση που υποβάλλεται στο ΙΚΑ) του τελευταίου τριμήνου πριν από την καταγγελία της σύμβασης εργασίας. Το έγγραφο αυτό θα ζητηθεί από τον σύνδικο.

- Το οικογενειακό βιβλιάριο ασθενείας του εργαζομένου, εφόσον έχει προστατευόμενα μέλη στην οικογένειά του, προκειμένου να του δοθεί η σχετική προσαύξηση.
- Το πλέον πρόσφατο εκκαθαριστικό σημείωμα Εφορίας ή, εφόσον δεν υπάρχει, επικυρωμένο αντίγραφο της τελευταίας δήλωσης εισοδήματος.
- Αστυνομική ταυτότητα.
- Αποδεικτικό διεύθυνσης κατοικίας του ασφαλισμένου (π.χ. λογαριασμός ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ).
- Λογαριασμός Εθνικής Τράπεζας (IBAN), στον οποίο είναι πρώτος δικαιούχος ο εργαζόμενος.
- Αν πρόκειται για πολίτες τρίτων χωρών: άδεια διαμονής και άδεια εργασίας σε ισχύ.
- Βεβαίωση του συνδίκου της πτώχευσης ή του Γραμματέα του πτωχευτικού δικαστηρίου (στην περίπτωση που η επιχείρηση κηρύχθηκε σε πτώχευση), από την οποία να προκύπτει το ύψος των ανεξόφλητων αποδοχών που αναγγέλθηκαν προς επαλήθευση ή ικανοποίηση καθώς και ο χρόνος στον οποίο ανάγονται αυτές.
- Τα ασφαλιστικά βιβλιάρια της περιόδου απασχόλησης του μισθωτού στην πτωχεύσασα επιχείρηση.
- Υπεύθυνη δήλωση (Ν. 1599/1986) για το ύψος των ανεξόφλητων αποδοχών και την περίοδο στην οποία αναφέρονται.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η διαδικασία πτώχευσης μπορεί να κρατήσει αρκετά χρόνια. Οι αποφάσεις των δικαστηρίων και η πώληση της περιουσίας της εταιρείας καθυστερούν. Επίσης, δεν βρίσκονται πάντα λύσεις που να βοηθούν τους εργαζομένους. Ωστόσο, είναι προφανές ότι η ένταξη του εργοδότη/εργοδότηρας επιχείρησης στην πτωχευτική διαδικασία δημιουργεί εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες για τους εργαζομένους της και απαιτεί σωστή ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματά τους και συντονισμένες/έγκαιρες ενέργειες για τη διεκδίκησή τους. Στο πεδίο αυτό καθοριστική μπορεί να είναι η συνδρομή των συνδικαλιστικών οργανώσεων που εκπροσωπούν τους εργαζομένους. Αντιλαμβανόμαστε ότι οι παραπάνω αλλαγές είναι οι χειρότερες που μπορεί να τύχουν στην εταιρεία και στους εργαζομένους της.

Βιβλιογραφία

- Έλλη Βαρχαλαμά – Ιάκωβος Βενιέρης – Ζιζή Σαλίμπα «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Βασικά Στοιχεία και Έννοιες για τη Συνδικαλιστική Παρέμβαση» ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 2012
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2014)
- Ε. ΠΕΡΑΚΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2012)
- 2016 Π. ΜΑΖΗΣ (ΔΕΕ 2016/641)
- Προνόμια κατάταξης στην ατομική αναγκαστική εκτέλεση και στη συλλογική της πτώχευσης μετά τους νόμους 4335/2015 και 4336/2015
- 2015 Α. ΡΟΚΑΣ (ΧΡΙΔ 2015/657) Οι πρόσφατες τροποποιήσεις στην πτωχευτική διαδικασία με το Ν. 4336/2015

Συντάκτης :

Σταμάτη Άντα